

A Győri Ítéltábla dr.Varga Beáta ügyvéd által képviselt **I.r. és II.r. felpereseknek** az Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviseleti Osztálya által képviselt **alperes** ellen kártérítés megfizetése iránt a Székesfehérvári Törvényszék előtt folyamatba tett perében Székesfehérvárott, 2017.március 29.napján 27.P.20.740/2016/6.szám alatt hozott ítélet ellen az alperes részéről 8.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperes által a II.r. felperesnek 15 napon belül fizetendő kártérítés összegét 300.000 (háromszázezer) forintra leszállítja, továbbá mellőzi az I-II.r. felpereseknek megítélt összegek után az alperes kamatfizetési kötelezettségét.

Ezt meghaladóan az elsőfokú ítélet helybenhagyja.

A peres felek viselik a fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket.

A feljegyzett 120.000 (egyszázhuszezer) forint kereseti és 64.000 (hatvannégyezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I.r. felperes 500.000 forint, a II.r. felperes 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Elsődlegesen a Pp.2.§. /3/ bekezdésére alapozva kérték a méltányos összegű kártérítés megfizetését arra hivatkozással, hogy az ügyükben a végrehajtás már 2007.évben megindult, azonban még jelenleg sem fejeződött be teljes egészében. Igényt tartottak 2007.október 1.napjától kezdődően a törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére is.

Másodlagosan az alperest bírósági jogkörben okozott kár címén kérték kötelezni a fenti összeg megfizetésére. Arra hivatkoztak, hogy az alperes az eljárási szabályokat sorozatosan megsértette, nem tartotta be a végrehajtási törvényben meghatározott határidőket, eredeti iratok veszttek el az eljárás során, sorozatos pontatlanságok miatt több ízben javítani kellett az alperes határozatait. Hangsúlyozták, hogy az alperes a kifogások elbírálása során nem orvosolta a végrehajtó tévedését, aki a lefoglalt üzletrész becsértékét nem pontosan határozta meg.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperesek perköltségben való marasztalását kérte.

A Pp.2.§-ára alapított igény tekintetében arra hivatkozott, hogy a per ésszerű időn belül történő befejezésének követelményére nem hivatkozhat az a fél, aki magatartásával az elhúzódásához maga is hozzájárult. Álláspontja szerint az alperesek sorozatosan alaptalan kifogásokat terjesztettek elő a végrehajtási eljárás során, ami hozzájárult a határidők elhúzódásához.

Kiemelten hivatkozott arra, hogy a Pp.2.§-ában biztosított jogintézmény keretében kizárólag a teljes eljárás elhúzódása vizsgálható, az egyes eljárási cselekmények, intézkedések nem képezhetik a per tárgyát.

Hangsúlyozta, hogy a Pp.2.§-a csak a peres eljárásban alkalmazható, a végrehajtási eljárásban nem.

A másodlagosan előterjesztett keresetet megalapozatlannak ítélte. Álláspontja szerint a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti per nem tekinthető sem rendes, sem rendkívüli jogorvoslatnak. Annak nem célja, hogy az ügyben eljáró bíróságok korábban hozott döntését felülvizsgálja.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. felperesnek 200.000 forintot, míg a II.r. felperesnek 600.000 forintot és ezen összegeknek 2007.december 1.napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A felperesek keresetét részben alaposnak ítélte. Álláspontja szerint a perbeli jogvita elbírálására - figyelemmel arra, hogy a felpereseket érintő végrehajtási eljárás 2005.évben indult - az 1952.évi III.tv. (Pp) 2.§./1/, /2/ és /3/ bekezdése, valamint az 1959.évi IV.tv. (Ptk.) 339.§./1/ bekezdése és a 349.§./1/ bekezdése alkalmazandó. Tényként állapította meg, hogy az I.r. felperes kifogását a Vh.20.026/2005/33., II.r. felperes kifogásait a Vh.20.063/2005/24. és 25.sorszám alatt érkezették.

Az I.r. felperest érintő eljárásban az alperes az I.r. felperes három kifogását feltehetően egyazon irat 3 példányának tekintette és 33.sorszám alatt érkezette. Ezek közül az egyik példányt (valószínűleg az üzletrész foglалás „három” elnevezésűt) továbbította a végrehajtónak. Az I.r. felperes 2007.október 19-én újabb kifogással élt, melyben hivatkozott a korábbi három kifogásra, megjelölve elnevezésüket is. Ennek ellenére az alperes ekkor sem észlelte, hogy három különböző tartalmú iratról van szó. Az I.r. felperes a végrehajtó újabb intézkedése ellen 2008.március 5-én kifogással élt, egyben jelezte, hogy az iratbetekintés során észlelte az „üzletrész foglалás 3” elnevezésű kifogás nem található az iratok között. Az alperes a 2009.március 6-án kelt 94.szám alatti végzésével - egyebek között - a 33.szám alatt érkezett kifogást is elbírálta. Az indokolásból kiindulva az a 2.sorszámú volt. A kijelölés következtében eljáró Székesfehérvári Törvényszék 2011.február 16-án kelt végzésével az eljárását felfüggesztette, mivel észlelte, hogy az 1 és 3.számmal jelzett kifogások elbírálása elmaradt. Ezeket a kifogásokat az alperes 2011.június 30.napján kelt 151.számú végzésével utasította el.

A II.r. felperest érintő eljárásban a beérkezett három iratot két számra: 24. és 25.számra iktatták, feltehetően a 24.szám alatt 2 példányt, mert ezzel kapcsolatban alperes intézkedett. Kiadni rendelte a végrehajtónak és az iratok között is található egy példány. Az alperes 2008.május 18.napján kelt 34.számú végzésével a 24.szám alatti kifogást elutasította. A 2008.április 1-én kelt 47.számú végzésével ugyanilyen tartalmú végzést hozott. A II.r. felperes észrevétele folytán ezt kijavította azzal, hogy helyesen a 25.sorszámú kifogásról van szó. A 2007.október 1.napján benyújtott harmadik kifogást alperes még jelenleg sem bírálta el.

A Vht.2007.szeptembertől decemberig hatályos 217.§-a szerint a végrehajtási kifogást 60 napon belül kell elbírálni. Az I.r. felperes kifogásai közül egyről másfél évvel később, míg kettő másíkról több mint három és fél év múlva döntött az alperes. A II.r. felperes kifogásai közül kettőt hat és hét hónap elteltével elbírált, míg egyről jelenleg sem döntött.

A 2007.október 1.napján előterjesztett végrehajtás felfüggesztésére irányuló kérelmekről sem született döntés, annak ellenére, hogy a Vht.50.§ -a értelmében 15 napon belül kell a bíróságnak erről a kérdésről határoznia.

A törvényszék álláspontja szerint egyértelmű, hogy az alperest súlyos késedelem terhelte a végrehajtási kifogások, illetve a felfüggesztési kérelem elbírálásánál. Az is tény, hogy a felperesi beadványokat az alapügyekben nem a vonatkozó ügykezelési szabályoknak megfelelően érkeztek, eredeti iratok nem találhatók.

Álláspontja szerint a Vht.9.§-a alapján, a polgári perrendtartásnak a polgári nem peres eljárás szabályaival összefüggő módon történő alkalmazása szükséges. Ebből az a következtetés vonható le, hogy a Pp.2.§. /3/ bekezdését a végrehajtási eljárásban is alkalmazni lehet.

Az a tény, hogy a 2007.október 1-én érkezett kifogás elbírálására 2011.évben került sor semmiképpen nem tekinthető ésszerű határidőben befejezettnek.

Rögzítette, hogy a felperesek számtalan kifogást terjesztettek elő, amely nem vitásan megnehezítette azok elbírálását. Ez azonban nem mentesítette az alperest az alól, hogy az ügyben pontosan az eljárási határidőket betartva, az egyes kifogások sorsát nyomon követve járjon el.

Kifejtette, hogy az eljárás mikénti eldőlése feletti bizonytalanság érzése stresszt okoz, amelynek egészségkárosító hatása van. A felperesek hosszú ideig nem tudhatták pontosan, hogy az üzletrészükkal mi történik, egy függő helyzet fenntartása olyan hátrány, ami nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható.

A felperesek másodlagos keresetét, amelyet a Ptk.349.§. /1/ és /3/ bekezdésére alapítottak elutasította. A bíróságok jogszerűtlen eljárásának következményeit kizárólag kirívó jogszabálysértés esetén lehet levonni. A következetes bírói gyakorlat súlyos jogalkalmazási tévedés, vagy a bizonyítékok logikai szabályainak nem megfelelő, okszerűtlen mérlegelése esetén látja megállapíthatónak a bíróságok kártérítési felelősségét. A bíróságok ellen indított kártérítési pereket nem lehet újabb jogorvoslati fórumnak tekinteni.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes fellebbezést nyújtott be, melyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, míg másodlagosan a kártérítési összeg leszállítását kérte. Igényt tartott tárgyalásonként 10.000 forint útiköltsége megtérítésére.

Fellebbezésének indokolásául előadta, hogy az elsőfokú bíróság nem teljes körűen ismertette az elsőfokú eljárásokat, mivel nem állapítható meg a másodfokú eljárások időtartama. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a késedelem okait, valamint azt a tényt, hogy a felperesek jelentősen hozzájárultak magatartásukkal a kérelmek elbírálásának az elhúzódásához.

Hangsúlyozta, hogy a perbeli jogvita elbírálására a 2014.március 14.napjáig hatályos Pp.2.§./1/, /2/, illetve /3/ bekezdése az irányadó. Kiemelte, hogy a Pp.2.§./1/ bekezdése értelmében nemperes eljárásokban a Pp. ezen rendelkezése nem alkalmazható.

A Vht.9.§ -ának utaló szabálya csak az eljárásjogi kérdésekre hívja fel háttér jogszabályként a Pp-t. A Pp.2.§. /3/ bekezdése azonban anyagi jogi rendelkezés, ezért a végrehajtási eljárás tekintetében nem alkalmazható.

Hivatkozott arra is, hogy a Pp.2.§./1/ bekezdése a per befejezése ésszerű időtartama meghatározásának tulajdonít jelentőséget és a 2.§./3/ bekezdése is az első- és másodfokú eljárás összefüggésére utal. Ebből következik, hogy az ilyen típusú igények elbírálása során az egész peres eljárás időtartamát kell vizsgálni. Az alapelv érvényesülését nem eljárási szakaszonként, vagy eljárási cselekményenként kell értékelni, hanem a per egésze tekintetében kell állást foglalni. Hangsúlyozta, hogy a felpereseknek a Pp.114/A.§-ában foglalt kifogás is rendelkezésükre állt, amelyet nem terjesztettek elő.

Előadta, hogy a végrehajtási eljárás még jelenleg sem fejeződött be, ami eleve kizárja a Pp.2.§-ának alkalmazhatóságát.

Az összecszerűséget is vitatta arra hivatkozással, hogy az eltűzött. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének nem tett eleget, és nem adta magyarázatát annak, hogy miért eltérő összegű kártérítés állapított meg az I. és II.r. felperesnél. Vitatta a késedelmi kamatot, mert a kötelemkeletkeztető tény az alapjogi sérelem. Így minden jogszabályi alapot nélkülöz a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontjának megjelölése.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték annak helyes indokai alapján.

Kiemelték, hogy az elsőfokú bíróság megalapozott tényállást állapított meg, az nem hiányos. Maga az alperes se tudta megjelölni az állítólagos tényállási hiányosságokat.

Téves az alperes azon hivatkozása, hogy a perbeli jogvita elbírálására a Pp.2.§-a nem alkalmazható. A Pp.2.§-a a tisztességes eljáráshoz való jogot szabályozza. Ez olyan alapelv, amelynek a bírósági eljárás minden mozzanatában meg kell, hogy feleljen, továbbá az eljáró bíróságnak biztosítani kell a Pp. I.fejezetében foglalt alapelvek maradéktalan érvényesülését. Így álláspontjuk szerint a hivatkozott Pp. rendelkezések alkalmazandók a bírósági peres és nemperes eljárásokra is.

A Pp.114/A.§-a szerinti kifogás intézményét nem szükségszerű alkalmazni, főleg nem kizárólagos jogorvoslati útként. A tisztességes eljárás biztosítása az un. „fair trial” alól a végrehajtási eljárásban az eljáró bíróság felmentést nem kaphat.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, a végrehajtási kifogások tekintetében az eljárást a jogerős döntéshozatalig követte. Nyilvánvaló, hogy a Pp.2.§-ában foglalt alapelveket az alperes mindkét felperes tekintetében megsértette, és sérült a jogvita eldöntéséhez fűződő jog is.

Kiemelték, hogy az összecszerűség nem eltűzött. Maga az alperes sem jelölte meg, hogy milyen összeg lenne méltányos és egyéb ügyeket sem tárt a bíróság elé, ahol a perbelinél alacsonyabb összegű kártérítés került megállapításra.

A kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontját és mértékét is helyesnek ítélték.

Az ítéletábra álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a peres eljárás adatait a Pp.206.§-ában foglalt elveknek megfelelően értékelve megalapozott tényállást állapított meg, az ebből levont jogi következtetését és érdemi döntésének helyességét az ítéletábra - a II.r. felperesnek járó kártérítési összeget és a kamatfizetésben való marasztalást kivéve - az alábbiak szerint osztotta.

A perben nem volt vitás, hogy a felperesek által hivatkozott eljárás 2007.évben indult, tehát 2014.március 15-e előtt. A jogalkotásról szóló 2010.évi CXXX.tv. 15.§./2/ bekezdés a./pontja alapján a jogszabályi rendelkezést a hatálya alatt keletkeztetett tényekre és jogviszonyokra a jogszabály hatályvesztését követően is alkalmazni kell.

A felperesek által állított alapjogi sérelmeket megalapozó jogviszony 2007.októberében jött létre, ezért az akkor hatályos Pp.2.§./3/ bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.

Az állított jogsértés idején hatályos Pp.2.§./2/ bekezdése kimondja, a bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban az 1.§-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéshez való jogát érvényesítse. A /3/ bekezdése értelmében az /1/ bekezdésben foglaltak teljesítésének elmulasztása esetén a fél - az alapvető jogait ért sérelemre hivatkozással - méltányos elégtételt biztosító kártérítésre tarthat igényt, feltéve, hogy a

sérelem a jogorvoslati eljárásban nem orvosolható. A kártérítés megállapítását nem zárja ki, ha a bíróság nevében eljáró személynek az okozott jogsérelem közvetlenül nem volt felróható.

A per tisztességes lefolytatásához való jog a bírósággal szemben azt a követelményt támasztja, hogy az eljárás vezetése a Pp. előírásainak megfelelően történjen.

A tisztességes eljáráshoz való jog, mint a bírósági eljárás alkotmányos garanciája, alapvetően a bíróság eljárását meghatározó törvényi rendelkezések, az ott felsorolt alapelvek és az esélyegyenlőség érvényesülése szempontjából vizsgálendő, célja az, hogy az ügyfél „ügyféljogaiban” ne szenvedjen hátrányt (BDT.2009. 1976.).

A tisztességes eljáráshoz való jog nem személyiségi jog, mert itt a védendő érték nem közvetlenül az emberi személyiségből fakad.

A tisztességes eljáráshoz való jog esetében az állam intézményvédelmi kötelezettségei a hangsúlyosak, amelyben az fejeződik ki, hogy az állam nyújtson garanciákat általában véve az állami közreműködés mellett zajló eljárások megfelelő funkciójú megvalósulásának érdekében (BDT.2015. 3337.).

Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény hatályba lépése előtt kifejtett értelmezése szerint a „tisztességes eljárás” (fair trial) követelménye magába foglalja a bírósággal és az eljárással szemben megkövetelt tulajdonságokat („igazságos tárgyalás”), és egyben biztosítja az eljárási garanciák teljesedését. A fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére, éppúgy mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás „méltánytalan” vagy „igazságtalan” avagy „nem tisztességes” (6/1998/III.11./AB határozat). Mivel az Alaptörvény Szabadság és felelősség fejezet XXVIII.cikk 1.bekezdése a korábban hatályos Alkotmánnyal azonos módon előírja a tisztességes eljárás követelményét, az elv fenti értelmezését ma is irányadónak tekinthetjük.

A tisztességes eljárás fogalmába tehát beletartozik többek között az esélyegyenlőség biztosítása a felek részére, valamint a jog a törvényesen felállított, független és pártatlan bírósághoz, az ügyek ésszerű időn belüli elbírálásához, a tárgyalás igazságosságához.

Az ítéletábra kiemeli, hogy a Pp.2.§-a nem zárja ki az igény érvényesíthetőségét a nemperes eljárásokra, hiszen azok az okok, amely a felelősség bevezetését indokolták, fennállnak pl. a végrehajtási eljárásban is. Az ésszerű időtartam és a tisztességes eljárás vizsgálata során nyilvánvalóan ezen eljárási szabályokat, illetve ezen eljárások időtartamát, tisztességességét kell vizsgálni.

Ennek tükrében vizsgálta a felperesek Pp.2.§./3/ bekezdése szerint előterjesztett keresetét az ítéletábra.

A kifogás elbírálásakor hatályos 1994.évi LIII.tv. (Vht.) 217.§./5/ bekezdése kimondja, hogy a bíróság a végrehajtási kifogást elbíráló végzést 60 napon belül hozza meg, kivéve, ha ahhoz a felek meghallgatása, vagy egyéb bizonyítás felvétele szükséges. Ezen túlmenően a /4/ bekezdése rögzíti, hogy a bíróság a végrehajtási kifogásról soron kívül - szükség esetén a felek meghallgatása után - határoz.

A rendelkezésre álló eljárási adatok alapján egyértelműen megállapítható - és ezt a tényt az alperes sem vitatta - hogy a felperesek 2007.október 1.napján egyenként három végrehajtási kifogást terjesztettek elő. A kifogások különböző tartalmúak voltak és ezt elnevezésük is jelezte. Így az üzletrész foglalás „1” az üzletrész foglalás „2” és az üzletrész foglalás „3” „megnevezést”

alkalmazták a felperesek. Tehát megjelölésük és tartalmuk alapján is teljes egészében elkülöníthetőek voltak. Ugyanakkor az alperes az I.r. felperes esetében a 2009.március 6.napján kelt 94.számú végzésével a „2” számú kifogást bírálta el, míg az „1” és „3” számú kifogás elbírálására csak azt követően került sor, hogy a kijelölt Székesfehérvári Törvényszék a 2011.február 16-án kelt végzésével az eljárását felfüggesztette, mivel észlelte, hogy az „1” és „3” számmal jelzett kifogások elbírálása elmarad. Ezeket a kifogásokat az alperes a 151.számú végzésével 2011.június 30.napján utasította el.

A II.r. felperes 24.szám alatti kifogását az alperes 2008.március 18.napján kelt 34.számú végzésével elutasította, majd a 2008.április 1.napján kelt 47.szám alatt ugyanilyen tartalmú végzést hozott. Ezt a tényt a II.r. felperes észrevételezte, ezért ezt a bíróság kijavította azzal, hogy helyesen a 25.számú kifogásról van szó. A 2007.október 1-én benyújtott „3” kifogást alperes még jelenleg sem bírálta el.

Megállapítható, hogy az I.r. felperes tekintetében egy kifogásról másfél év, míg két kifogás esetében több mint három és fél év múlva döntött az alperes. A II.r. felperes esetében a kifogások közül kettőt 6 és 7 hónap elteltével bíralt el, míg egyről nem döntött. Ez az ítéletábla álláspontja szerint az eljáró bíróság részéről olyan magatartás, amely sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot.

Az ítéletábla szerint az I.r. felperes tekintetében megállapított 200.000 forint összegű, méltányos elégtételt biztosító kártérítés alkalmas az I.r. felperest ért alapjogi sérelem kompenzálására, annak leszállítására nem látott jogi lehetőséget. A II.r. felperes tekintetében az ítéletábla az összecszerűséget túlzottnak ítélte, figyelemmel a hasonló ügyekben kialakult bírói gyakorlatra. Ugyanakkor figyelembe vette, hogy a harmadik végrehajtási kifogása még jelenleg sem került elbírálására, így sérült a II.r. felperesnek a jogorvoslathoz való joga is. Ezért úgy ítélte meg, hogy 300.000 forint összegű kártérítés áll arányban az elszenvedett sérelmekkel, de egyben elegendő is a hátrányok kompenzálására.

Az ítéletábla a kártérítési összegek tekintetében az alperes kamatfizetési kötelezettségét mellőzte, mert az összecszerűséget a jelenlegi ár- és értékviszonyok alapján határozta meg.

Mindezen indokok alapján az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§./2/ bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Az ítéletábla álláspontja szerint a pervesztesség pernyertesség aránya között számottevő különbség nincs, ezért a Pp.81.§./1/ bekezdése értelmében úgy rendelkezett, hogy mindegyik peres fél viseli a fellebbezési eljárásban felmerült költségét.

A Pp.253.§./3/ bekezdése értelmében az ítéletábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság nem rendelkezett a felperesek teljes személyes költségmentessége folytán feljegyzett kereseti illetékről, ezért ezt pótolta és megállapította, hogy a feljegyzett kereseti és a fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986/VI.26./IM. rendelet 13.§./1/ és 14.§-a, valamint az alperes személyes illetékmentességére figyelemmel az Itv.4.§./1/ bekezdése értelmében az állam viseli.

Győr, 2018.január 25.

Dr.Havasiné dr.Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

Dr.Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr.Sarmon Hedvig sk.
bíró

